

Terensko istraživanje Mahmud Redina adaptacija tradicionalnih i domaćih plesnih događaja za scenu 4/8

Moram da napomenem da nije poznato da li se plesni događaji, dokumentovani pre više od 50 godina, još održavaju na svojim originalnim lokacijama. Sociološke, kulturološke i demografske promene su se dogodile u svim regijama Egipta. Urbanizacija ruralne sredine je donela promene u život njenih stanovnika. Napredak televizije, videa i satelita, kao i socijalnih medija, su uticali na način na koji ljudi provode svoje slobodno vreme.

Egipat obuhvata raznolike kulturološke oblasti. Beduini su u Zapadnoj i Istočnoj pustinji, stanovnici delte Nila na severu, stanovnici severnog i južnog Gornjeg Egipta, Nubija i stanovnici obale Crvenog mora, Sinai, Dakhla i Kharga. U ovim oblastima postoje raznovrsne muzičke i plesne tradicije. Plesa ima svoje mesto u svetim i sekularnim događajima, kao i u privatnim i javnim proslavama. Ples igra važnu ulogu u događajima kao što su venčanja, ceremonije obrezivanja i ostalim prilikama. U nekim zabačenim oblastima, pokreti koji se mogu opisati kao ples, se izvode na sahranama.

Terenski rad koje je služio kao osnova za prikupljanje plesnog materijala za Mahmud Redine scenske adaptacije

Ples je strast koja vodi Mahmuda Redu i mene. U ključnom periodu njegovog razvitka kao koreografa, on je organizovao terenska putovanja u različite krajeve Egipta u potrazi za materijalom za svoje dolazeće performanse. Ovi terenski izleti su se odvijali između 1965 i 1967 godine. Njegov cilj nije bio da istraži domaće, tradicionalne plesne običaje i događaje u etnografske svrhe. Njegove adaptacije nisu trebale da doslovno liče na plesove koje je Mahmud Reda video i dokumentovao. Prikupljanje materijala je prvenstveno služilo kao inspiracija i otkrivanje potencijala koje bi tradicionalni ples moga da ponudi sceni.

Na svako od naših putovanja smo vodili različite članove njegove trupe, muškarce i žene. Mahmud Reda je verovao da njegovi plesači treba da nauče proces dokumentacije. Direktan kontakt sa ljudima je bio važan. Iskusiti pokret i učestvovanje u plesnim događajima kad god je to bilo moguće je bilo značajno, ne samo da bi se naučili pokreti, već da bi se upoznao duh i stil svakog od plesnih događaja. Kasnije tokom dana, osnovni sastojci ovih plesova su bili raščlanjeni, analizirani a potom dokumentovani. Nažalost, njegovi pokušaji da nauči članove trupe da istražuju se nisu isplatili. Ni jedan jedini član nije imao želje za inicijativom niti da prati njegove korake, iako su mnoge regije Egipta još uvek neistražene. Ovi plesači radije ponavljaju šta su naučili iz njegovih plesova i njegove metoda predavanja i plešu u hotelima i turističkim mestima ili putuju i predaju u inostranstvu.

Dokumentovanje je imalo različite forme tokom ovih putovanja: opisni tekstovi, fotografije i audio snimci a u retkim prilikama 8mm film. Zbog ograničenog pristupa naprednoj fotografskoj opremi u to vreme, događaji koji su se odvijali tokom noći nisu bili fotografisani. Jedan od događaja za pamćenje je bio u mestu Al-Dahiyah na Severnom Sinaju. Iako ovaj događaj nije mogao da bude fotografisan, još uvek je urezan u moje sećanje, iako su prošle mnoge godine. Biti svedok plesnog događaja, koji se dešava u svom prirodnom okruženju, je iskustvo koje se ne može lako zaboraviti.

Tokom ovih putovanja, muzički instrumenti karakteristični za svako područje su bili zabeleženi a svi novi i raznovrsni ritmički obrasci su bili izučavani. Zbog različitih dijalekta u Egiptu, tekstovi pesama su bili zabeleženi i prevedeni. Ove tradicionalne pesme su uvek bile predstavljane na sceni na svom originalnom dijalektu. Svaki detalj kostima i nakita je bio izučavan i zabeležen. Ponekad su nas učili kako da nosimo određene kostime i pripadajući nakit i ostale detalje.

U nekim zajednicama u Egiptu je bilo teško za istraživače da prisustvuju plesu žena. U tom slučaju bih ja otišla u ženske private odaje, zabeležila njihove pesme i naučila njihov način kretanja. Ponekad bi deca iz zajednice imitirala pokrete svojih majki i takođe bi nam demonstrirali kako su se kostimi nosili.

Svaki ples je bio prerađen shodno potencijalima koje je nudio. Neki plesovi su nudili širok spektar pokreta, drugi više umetničke slobode u formi inovativnih ali doslednih dodataka. Tipična prostorna formacija svakog plesnog događaja je zadržana a u nekim slučajevima čak i proširena. Tapšanje je bilo ograničeno na pojedine delove plesa dok su ostali značajni ritmički obrasci bili dodatno razvijani.

Mahmud Reda je vrlo dobro razumeo značaj socioloških kodova svake regije koju je posetio, zahvaljujući svom kulturološkom senzibilitetu. Njegove koreografije su pratile lokalne običaje, gde su muškarci i žene plesali na određenoj distanci jedni od drugih kao i njihovo ponašanje u svakom plesnom događaju je ostalo verno originalu u adaptacijama. U pojedinim prilikama, on bi uveo plesačice u plesove koju su do tada bili isključivo muški, ali je čak i to bilo u okviru socioloških normi i ti plesovi su bili prihvaćeni od strane većeg dela egipatske publike.

Ovi terenska putovanja su donela raznolikost plesnog rečnika. Ti pokreti su nakon toga dodati u repertoar plesnih treninga. Mahmud Reda je dao sebi malo više slobode u svojim koreografijama nekih tradicionalnih plesova, ali je uvek ostajao u okviru estetike originala. Ostali plesovi, koji su već imali određene kvalitete i bili bogati raznolikim pokretima, su postali neposredan izvor inspiracije.

Ovaj tekst ne predstavlja detaljnu studiju svakog od plesnih događaja koje smo adaptirali za scenu. Moja namera je da dam čitaocu pregled istraživanja koje je Reda trupa izvršila tokom svojih putovanja po regijama Egipta. Mnogi plesovi koju su bili istraženi su dobili značajne nagrade na internacionalnim folk festivalima.

